

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ

mgr Paulina Koziół-Bajdel

Polityka arktyczna Unii Europejskiej

Celem rozprawy doktorskiej jest zaprezentowanie różnorodnych działań Unii Europejskiej na rzecz Arktyki i ujęcie ich w jednolite ramy jako polityki arktycznej Unii Europejskiej. W związku z powyższym zostały przedstawione nie tylko unijne dokumenty dotyczące Arktyki, ale również działalność i współpraca arktyczna Unii Europejskiej z wieloma aktorami. W ramach działalności arktycznej Unii Europejskiej zostały zaprezentowane m.in. działania Unii Europejskiej na rzecz ludności autochtonicznej Arktyki oraz środowiska arktycznego, a także kwestie związane z arktycznym obszarem morskim i oceanicznym. Ponadto w pracy doktorskiej zostały przedstawione wyzwania i zagrożenia arktyczne, które potencjalnie mogą wpłynąć również na Unię Europejską.

W pracy doktorskiej zostały wykorzystane teorie związane z zarządzaniem, dobrym zarządzaniem, eksperymentalnym zarządzaniem, a przede wszystkim wielopoziomym zarządzaniem. Wielopoziomowe zarządzania (MLG) stanowi główną i wiodącą teorię wykorzystaną w rozprawie doktorskiej. Teoria wielopoziomowego zarządzania, której twórcą jest Gary Marks, zakłada, że proces podejmowania decyzji w tworzeniu polityk unijnych jest wielopoziomowy i angażuje aktorów z poziomu lokalnego, regionalnego i narodowego.

W rozprawie doktorskiej zostało wykorzystanych wiele metod badawczych, począwszy od metody systemowej, instytucjonalno-prawnej, porównawczej, historycznej, po ilościową (ankiety internetowe) i jakościową (wywiady eksperckie).

Rozprawa doktorska składa się z pięciu rozdziałów, wstępu, zakończenia, a także materiałów umieszczonych w aneksie.

Przedmiotem pierwszego rozdziału było ukazanie definicji Arktyki w oparciu o kontekst historyczny, geograficzny, politologiczny, prawny i społeczny. Wskazanie wielu istniejących definicji było istotne ze względu na fakt, że obecnie nie ma jednej, powszechnej definicji Arktyki. W dalszej części rozdziału została przedstawiona definicja polityki w oparciu o znaczenie angielskich słów policy, politics i polity, a także jakie zachodzą pomiędzy nimi relacje w Unii Europejskiej. Ponadto w rozdziale pierwszym został zaprezentowany system wielopoziomowego zarządzania, za pomocą którego autorka pracy dokonała analizy polityki arktycznej Unii Europejskiej. W końcowej części rozdziału pierwszego został opisany system tworzenia polityki oraz jej rodzaje, a także zjawisko europeizacji w Unii Europejskiej, po to aby

przedstawić mechanizm tworzenia dokumentów i regulacji związanych z polityką arktyczną Unii Europejskiej.

W drugim rozdziale zostały przedstawione przyczyny i geneza zainteresowania się Unii Europejskiej Arktyką. W dalszej części tego rozdziału zostały wskazane i przeanalizowane dokumenty prawne skierowane bezpośrednio do Arktyki m.in. rezolucje Parlamentu Europejskiego, komunikaty Komisji Europejskiej i wspólne komunikaty wydane przez Komisję Europejską i Wysokiego Przedstawiciela Unii Europejskiej do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, a także opinie wydane przez Europejski Komitet Regionów i Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny.

Trzeci rozdział prezentuje wybrane zagadnienia polityk Unii Europejskiej i ich odniesienia do Arktyki. Zaprezentowane zostały kwestie arktyczne ujęte w polityce UE dotyczącej rybołówstwa, a także morskiej i zarządzania oceanami. Ponadto przedstawione zostały kwestie związane z florą i fauną Arktyki oraz ludnością autochtoniczną Arktyki, które są ujęte w innych dokumentach Unii Europejskiej.

Rozdział czwarty prezentuje współpracę Unii Europejskiej w wymiarze arktycznym z państwami i terytoriami zależnymi zlokalizowanymi bezpośrednio w Arktyce, które nie są członkami Unii Europejskiej. Przedstawiona została współpraca arktyczna Unii Europejskiej z Grenlandią, Norwegią, Islandią, Kanadą, Stanami Zjednoczonymi i Rosją. W dalszej części rozdziału została zaprezentowana współpraca arktyczna Unii Europejskiej z wybranymi organizacjami i forami międzynarodowymi wśród których znalazły się Rada Arktyczna, Euro-Arktyczna Rada Morza Barentsa i Rada Nordycka oraz Nordycka Rada Ministrów. W ostatniej części tego rozdziału została zaprezentowana współpraca arktyczna Unii Europejskiej odbywająca się za pomocą dyplomacji naukowej.

W piątym rozdziale pracy zostały przedstawione wyzwania i zagrożenia związane z Arktyką oraz to jaki mają wpływ na Unię Europejską i jakie ona podejmuje wobec nich działania. Zostały wyodrębnione zagrożenia wynikające ze zmian klimatycznych, zagrożenia związane z żeglugą i transportem, surowcami oraz złożami mineralnymi, a także kwestią bezpieczeństwa w przestrzeni arktycznej. W ostatniej części tego rozdziału zostały zaprezentowane wyniki badań w oparciu o wywiady eksperckie i ankiety, które były związane z obecnym i przyszłym zaangażowaniem UE w Arktyce.